

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВСП «ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ, ПРАВА ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ ЗУНУ»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ВСП «ФКЕПІТ ЗУНУ»
Василь МАРТИНЮК
«31» серпня 2023р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
З ДИСЦИПЛІНИ
«МАКРОЕКОНОМІКА»

Освітньо-професійний ступінь – фаховий молодший бакалавр

Галузь знань: *07 Управління та адміністрування*

Спеціальність: *Менеджмент*

Освітньо-професійна програма: *«Менеджмент»*

Циклова комісія фінансово-економічних дисциплін

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практичні (год.)	Самостійна робота	Загальний обсяг, годин	Екзамен/ залік
Денна	II	4	15	15	60	90	Екзамен

Тернопіль – 2023 р.

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки фахового молодшого бакалавра, галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 073 «Менеджмент», затвердженої Педагогічною радою ВСП «ФКЕПІТ ЗУНУ» «15» серпня 2022р.

Робоча програма складена викладачем Юрченком В.В.

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії фінансово-економічних дисциплін, протокол № 1 від 31 серпня 2023р.

Голова циклової комісії

Мирослава ОПРИСОК

Освітньо-професійна програма: фаховий молодший бакалавр
Галузь знань: 07 Управління та адміністрування
Спеціальність: Менеджмент
Освітньо-професійна програма: Менеджмент

Циклова комісія фінансово-економічних дисциплін

Вид навчальних занять	Експрес-семинар	Лекція	Семінар	Самостійна робота	Інформаційні технології	Тренінг
Середнє	4	6	10	70	90	150

Тернопіль - 2023 р.

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Макроекономіка»

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		<i>Денна форма навчання</i>
Змістових модулів - 3	Галузь знань: 07 Управління та адміністрування	Нормативна дисципліна
	Спеціальність: 073 Менеджмент	Рік підготовки - 2
		Семестр - 4
Загальна кількість годин - 90	Освітньо-професійна програма «Менеджмент» Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Лекції (15 год.)
		Практичні (15 год.)
		Самостійна робота (60 год.)
		Вид контролю: екзамен

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у студентів знань про механізми функціонування національної економіки.

Завдання навчальної дисципліни:

- вивчення базових положень макроекономіки, ринкових механізмів та механізмів макроекономічної політики щодо регулювання економіки, здатність аналізувати результати функціонування національної економіки.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- теорію макроекономічної науки, її об'єкт, предмет і метод;
- основні макроекономічні показники та індикатори макроекономічного розвитку;

вміти:

- розрахувати та проаналізувати основні макроекономічні показники;
- оцінити стан розвитку економіки на основі макроекономічних показників.

Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

СК9. Здатність проводити економічні розрахунки .

Результати навчання:

РН7. Розв'язувати типові спеціалізовані задачі в професійній діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни «Макроекономіка»

Змістовий модуль 1. Макроекономіка як наука. Макроекономічні показники

ТЕМА 1. МАКРОЕКОНОМІКА ЯК НАУКА

Зміст макроекономіки. Позитивна і нормативна макроекономіка. Становлення та розвиток макроекономічної науки. Предмет, об'єкт, суб'єкти, завдання та функції макроекономіки. Методологія макроекономічної науки. Загальнонаукові та спеціальні методи. Модель макроекономічного кругообігу ресурсів, продуктів, доходів та витрат. Проста (двосекторна) модель. Модель кругообігу за участю держави. Модель кругообігу за участю закордону (модель відкритої економіки).

ТЕМА 2. МАКРОЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ В СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНИХ РАХУНКІВ (СНР)

Сутність, методологічні принципи та основні категорії системи національних рахунків. Валовий внутрішній продукт: економічний зміст та методи розрахунку. Інші основні макроекономічні показники: економічний зміст та методика обчислення. Номінальний та реальний ВВП. Сутність дефлятора ВВП та індексу споживчих цін, їх порівняльна характеристика.

Змістовий модуль 2. Макроекономічна політика

ТЕМА 3. РИНОК ПРАЦІ

Ринок праці як агрегований ринок у національній економіці. Економічно активне та економічно неактивне населення. Зайнятість і безробіття: сутність,

види та показники рівня використання робочої сили. Повна та неповна зайнятість. Види безробіття: природне і циклічне. Природне безробіття: економічний зміст та методи вимірювання. Розрив ВВП в умовах циклічного безробіття. Закон Оукена: економічний зміст та математична формалізація. Неокласична та кейнсіанська моделі ринку праці: умови функціонування та механізм урівноваження.

ТЕМА 4. РИНОК ТОВАРІВ І ПОСЛУГ. СУКУПНИЙ ПОПИТ І СУКУПНА ПРОПОЗИЦІЯ

Ринок товарів і послуг як агрегований ринок у макросистемі. Сукупний попит: економічний зміст, графічна інтерпретація, вплив цінових і нецінових чинників. Сукупна пропозиція: економічний зміст, графічна інтерпретація у коротко- та довгостроковому періодах, вплив нецінових чинників. Макроекономічна рівновага. Короткострокова і довгострокова рівновага: причини порушення. Модель «AD-AS» як базова модель макроекономічної рівноваги: коротко- і довгострокова рівновага. Відновлення рівноваги, яка порушується сукупним попитом. Відновлення рівноваги, яка порушується сукупною пропозицією. Відновлення довгострокової рівноваги в умовах стагфляції.

ТЕМА 5. РИНОК ГРОШЕЙ

Ринок грошей як агрегований ринок у макросистемі. Агрегатна структура грошової маси в Україні. Пропозиція грошей: сутність, структура та графічна інтерпретація. Пропозиція грошей та політика центрального банку. Структура грошової бази. Структура банківських резервів. Механізм мультиплікації грошової бази банківською системою та грошовий мультиплікатор. Процентна ставка: визначення, рівень і види. Роль процентної ставки в економіці. Номінальна та реальна процентна ставка. Зв'язок між номінальною і реальною процентними ставками. Рівняння та ефект Фішера. Попит на гроші: сутність, складові та графічна інтерпретація. Еволюція теорій попиту на гроші. Чинники попиту на гроші у класичній, кейнсіанській і монетаристській теоріях. Механізм функціонування грошового ринку: пропозиція, попит та рівновага. Графічна інтерпретація.

ТЕМА 6. ІНФЛЯЦІЯ

Інфляція: сутність, методи вимірювання та види. Економічні чинники інфляції. Чинники інфляції попиту. Чинники інфляції витрат («шоку» пропозиції). Інфляційні очікування як чинники інфляції. Основні негативні соціально-економічні наслідки високої інфляції. Антиінфляційні заходи держави. Інфляція та безробіття. Крива Філіпса у короткостроковому та довгостроковому періодах: математична та графічна інтерпретація

ТЕМА 7. ПРИВАТНЕ СПОЖИВАННЯ

Особистий дохід та особистий наявний дохід: сутність, джерела формування та структура. Диференціація (нерівність) доходів: сутність, чинники та методи аналізу. Крива Лоренца, коефіцієнт Джині та децильний коефіцієнт. Кейнсіанська функція споживання: математична та графічна інтерпретація. Схильності до споживання та заощадження. Вплив фактору часу на споживання. Посткейнсіанські (довгострокові) функції споживання.

Змістовий модуль 3. Макроекономічна політика у відкритій економіці

ТЕМА 8. МАКРОЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА У ВІДКРИТІЙ ЕКОНОМІЦІ

Сутність, основні форми та механізм зовнішньоекономічної діяльності. Типи зовнішньоторговельної політики держави: фритредерство (вільна торгівля), протекціонізм. Інструменти державного регулювання зовнішньої торгівлі: тарифні й нетарифні. Зовнішньоекономічна діяльність. Форми зовнішньоекономічної діяльності. Механізмом зовнішньоекономічної діяльності. Поняття і структура платіжного балансу. Сальдо платіжного балансу. Вирівнювання (врівноваження) платіжного балансу. Платіжний баланс України. Основні розділи платіжного балансу. Валютний курс. Фіксовані курси. Гнучкі (плаваючі) курси. Функції валютного курсу. Дисконтна або облікова політика. Валютна інтервенція. Валютно-фінансовий механізм зовнішньоекономічної діяльності. Структура валютно-фінансового механізму зовнішньоекономічної діяльності.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин		
		Лекції	Практичні	Самостійна робота
Змістовий модуль 1. Макроекономіка як наука. Макроекономічні				
1.	Макроекономіка як наука.	2	2	8
2.	Макроекономічні показники в системі національних рахунків (СНР)	2	2	8
Змістовий модуль 2.				
3.	Ринок праці	2	2	6
4.	Ринок товарів і послуг. Сукупний попит і сукупна	2	2	8
5.	Ринок грошей	3	3	10
6.	Інфляція	2	2	8
7.	Приватне споживання	1	1	6
Змістовий модуль 3. Макроекономічна політика у відкритій економіці				
8.	Макроекономічна політика у відкритій економіці	1	1	6
	Всього	15	15	60

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ з дисципліни «Макроекономіка»

Практичне заняття 1.

Тема 1: Макроекономіка як наука

План:

1. Становлення та розвиток макроекономічної науки.
2. Модель макроекономічного кругообігу ресурсів, продуктів, доходів та витрат.
3. Модель кругообігу за участю держави.
4. Модель відкритої економіки.

Практичне заняття 2.

Тема 2: Макроекономічні показники в системі національних рахунків (СНР)

План:

1. Валовий внутрішній продукт: економічний зміст та методи розрахунку.
2. Номінальний та реальний ВВП..
3. Сутність дефлятора ВВП та індексу споживчих цін, їх порівняльна характеристика.

Практичне заняття 3.

Тема 3: Ринок праці

План:

1. Зайнятість і безробіття: види та показники рівня використання робочої сили.
2. Закон Оукена: економічний зміст та математична формалізація.
3. Неокласична та кейнсіанська моделі ринку праці: умови функціонування та механізм урівноваження.

Практичне заняття 4.

Тема 4: Ринок товарів і послуг. Сукупний попит і сукупна пропозиція

План:

1. Сукупний попит: економічний зміст, графічна інтерпретація, вплив цінових і нецінових чинників.
2. Сукупна пропозиція: економічний зміст, графічна інтерпретація, вплив нецінових чинників.
3. Макроекономічна рівновага. Модель «AD-AS» як базова модель макроекономічної рівноваги.
4. Відновлення рівноваги, яка порушується сукупним попитом та сукупною пропозицією.

Практичне заняття 5.

Тема 5: Ринок грошей

План:

1. Механізм функціонування грошового ринку: пропозиція, попит та рівновага. Політика центрального банку.
2. Структура грошової бази. Структура банківських резервів.

3. Номінальна та реальна процентна ставка, їх зв'язок.
4. Рівняння та ефект Фішера.

Практичне заняття 6.

Тема 6: Інфляція

План:

1. Інфляція: сутність, методи вимірювання та види.
2. Чинники інфляції попиту та пропозиції.
3. Інфляція та безробіття: крива Філіпса у короткостроковому та довгостроковому періодах.
4. Антиінфляційні заходи держави.

Практичне заняття 7.

Тема 7: Приватне споживання

План:

1. Особистий дохід, диференціація доходів: сутність, чинники та методи аналізу.
2. Кейнсіанська функція споживання: математична та графічна інтерпретація.
3. Схильності до споживання та заощадження.

Практичне заняття 8.

Тема 8: Макроекономічна політика у відкритій економіці

План:

1. Зовнішньоторговельна політика держави.
2. Поняття і структура платіжного балансу.
3. Валютно-фінансовий механізм зовнішньоекономічної діяльності.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми
1.	Макроекономіка як наука
2.	Макроекономічні показники в системі національних розрахунків (СНР)
3.	Ринок праці
4.	Ринок товарів і послуг. Сукупний попит і сукупна пропозиція
5.	Ринок грошей
6.	Інфляція
7.	Приватне споживання
8.	Макроекономічна політика у відкритій економіці

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У навчальному процесі застосовуються наступні методи навчання: словесні (вступна, навчально-програмна лекція, пояснення), наочні (формули, розрахунки), інструктивно-практичні (попереджувальні та коментовані вправи, комплексні розрахункові завдання під керівництвом викладача та самостійно)

Також у процесі навчання застосовуються й інші методи: індуктивні та дедуктивні методи, репродуктивний метод, проблемно-пошукові методи, метод аналізу та синтезу, метод узагальнення, дослідницький метод, метод конкретизації, метод виділення головного.

8. ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Рубіжна атестація № 1	Директорська контрольна робота (№2)	Середній бал (№ 3)	Екзамен	Разом
20%	25%	15%	40%	100%

9. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка за 100-бальною шкалою / ECTS	Оцінка за національною шкалою	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти	Рівень компетентності
90-100 А	Відмінно	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі. Здобувач освіти активно працює протягом усього курсу і показує при цьому високий рівень володіння теоретичними знаннями і практичними вміннями, відповідь його правильна, обґрунтована, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення навчального матеріалу, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння здійснювати зв'язок теоретичних занять з практичними і реалізувати міжпредметні зв'язки. Практичне завдання виконане правильно, як з використанням	Високий (творчий) рівень
85-89 В	Дуже добре	Оцінюється завдання, що містить відповіді в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу. Здобувач освіти виявляє достатній рівень володіння теоретичним матеріалом і практичним вмінням з несуттєвими неточностями, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки з окремих питань навчального	

75-84 С	Добре	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюється незначна частина навчального матеріалу. Здобувач освіти виявляє достатній рівень володіння теоретичним матеріалом і практичним вмінням з певними неточностями та недоліками, достатньо проявляє вміння самостійно та аргументовано	Достатній рівень
65-74 D	Задовільно	Оцінюється завдання, що містить відповіді в яких виявляється середній рівень володіння теоретичними знаннями, розуміння навчального матеріалу, а також практичних вмінь. Здобувач освіти в цілому оволодів суттю питань з даної теми, намагається аналізувати факти та події, робити певні конкретні висновки, недостатньо проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал, виявляє недостатній рівень поінформованості у	Середній рівень
60-64 E	Достатньо	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюються мінімальні знання і розуміння навчального матеріалу, проте недостатньо вони глибокі та осмислені. Здобувач освіти на заняттях поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, частково аналізує навчальний матеріал, проте при цьому робить неконкретні та неточні висновки, виявляє низький рівень	

<p>35-5 FX</p>	<p>Незадовільно</p>	<p>Оцінюється завдання, що не виконане або містить відповіді на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу. Здобувач освіти відтворює незначну частину навчального матеріалу, викладає його уривчастими реченнями, безсистемно, відсутні висновки, узагальнення. Під час відповіді здобувач освіти допускає суттєві помилки, які не здатен виправити після коригуючих запитань, рівень володіння теоретичними знаннями і практичним вмінням не задовольняє мінімальні критерії. Обов'язкове складання</p>	<p>Низький рівень</p>
<p>1-34 F</p>	<p>Незадовільно</p>	<p>Оцінюється завдання, що не виконане, у здобувача освіти відсутні елементарні як теоретичні знання, так і практичні вміння. Обов'язкове повторне вивчення навчальної</p>	<p>Незадовільний рівень</p>

10.ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	Рівень компетентності
	Екзамен	Залік		
90-100	5 (відмінно)	Зараховано	A	Високий (творчий) рівень
85-89	4 (дуже добре)		B	Достатній рівень
75-84	4 (добре)		C	
65-74	3(задовільно)		D	Середній рівень
60-64	3 (достатньо)		E	
35-59 (незадовільний рівень)	2 (незадовільно з можливістю повторного складання екзамену)	Незараховано (з можливістю повторного складання заліку)	FX	Низький рівень
1-34	2 (незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	Незараховано (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	X	Незадовільний рівень

11.МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Робоча програма з дисципліни «Макроекономіка».
2. Конспект лекцій (в друкованому та електронному варіантах).
3. Практичні завдання.
4. Завдання для самостійної роботи.
5. Засоби діагностики знань студентів.
6. Критерії оцінювання знань студентів.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка. Підручник. Книга 1/ За ред. С.М. Панчишина, П.І. Острроверха. – Львів, Априорі, 2020. 43с.
2. Базилінська О.Я. Макроекономіка: навч.посіб. - 2-ге вид., випр.- К.:Центр навчальної літератури, 2018. 442с.
3. Гронтковська Т. Е., Косік А. Ф. Макроекономіка: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2010. 672с.
4. Круш П. В. Макроекономіка та її регулювання: навч. посіб. К.: Каравела, 2009. 424с.
5. Макроекономіка: підручник / М.І.Макаренко, Т.О.Семененко, Ю.М.Петрушенко. – Суми: Сумський державний університет, 2021. 307с.
6. Панчишин С. Макроекономіка: навч. посіб. - Львів: «Априорі», 2022. 524с.
7. Приходько В.П., Шинкар В.А. Макроекономіка: навчальний посібник. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2014. 248 с.
8. Скорик Г.І., Швецова М.Б., Стецюк П.І. Вступ до макро- та мікроекономіки: навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. 164с.

Допоміжна:

1. Базилевич В. Д., Базилевич К. С., Баластрик Л. О. Макроекономіка / За ред. В.Д. Базилевича. К.: Знання, 2007. 703 с.
2. Основи економічної теорії: навч.посібник/І.В.Кокарев. Дніпро: Дніпроп.держ.ун-т внутр.справ, 2020. 100с.
3. Економічна теорія:Політична економія: підручник/за заг.ред.С.І.Юрія. – К.:Кондор, 2018. 604с.